

Nove prilike za vatrogastvo u Republici Hrvatskoj

Vatrogastvo u Hrvatskoj u posljednjih je nekoliko godina ušlo u novu eru koju karakteriziraju tehnološki napredak i promjena strateških pristupa. Ta je transformacija bila dio prirodnoga razvitka vatrogastva, ali i iznimno važan događaj jer je Hrvatska, poznata po svojim prirodnim ljepotama i kulturnim znamenitostima, suočena sa značajnim rizikom od šumskih požara, posebice tijekom vrućih i suhih ljeta.

Jedan od važnih čimbenika razvoja je i integracija naprednih tehnologija, poput uporabe termovizijskih kamera i sustava bespilotnih zrakoplova kao sredstava za rano otkrivanje požara te sprječavanje širenja požara, osobito u teško dostupnim područjima. Također, prediktivnim modeliranjem i analizom podataka moguće je predvidjeti područja i vremena visokoga rizika, što poboljšava spremnost, ubrzava vrijeme odgovora te učinkovitije raspodjeljuje resurse.

Programi prekograničnih suradnji također se nastavljaju i intenziviraju, čime se osnažuje međudržavna povezanost, razmjena znanja i iskustava, razvijanje novih strategija te povećanje broja zajedničkih projekata. To je osobito važno i s obzirom na prekograničnu prirodu šumskih požara.

U proteklom razdoblju povećana je i usredotočenost na sudjelovanje zajednice u vatrogasnim aktivnostima u dijelu podizanja svijesti o prevenciji požara, posebno u krajevima gdje ljudske aktivnosti često uzrokuju požare. Vatrogasci se i na druge načine uključuju u rad zajednice, a to pridonosi razvoju vatrogasne službe i zajedništvu s građanima.

Osnivanje studijskoga modula na Sveučilišnome odjelu za forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu, u kojemu se studenti obrazuju na području vatrogasnoga menadžmenta i istraga požara i na prijediplomskoj i diplomskoj razini, povećava razinu obrazovanosti, znanja, vještina te konkurentnosti. Razvoju znanstvenoga pristupa vatrogastvu, transdisciplinarnim pristupom obuhvativši razna područja u kojima djeluje vatrogastvo, doprinio je i ovaj časopis uključivanjem širokoga obuhvata tema vezanih za vatrogastvo.

Sve su ove aktivnosti dodatno ujedinjene osnivanjem novoga nastavnog regionalnog vatrogasnoga centra u Vučevici, kao još jednoga značajnog ulaganja u stručno usavršavanje vatrogasaca na hrvatskoj, ali i svjetskoj razini. Osim strateškoga smještaja, centar se oprema suvremenom opremom za obuku i simulacijskim tehnologijama, što otvara mogućnost obuke i pripreme vatrogasaca za različite izazove s kojima se susreću na terenu. Uz to, Centar služi i kao središte međunarodne suradnje, odnosno omogućuje mjesto za zajedničke vježbe s vatrogascima iz drugih zemalja, potičući razmjenu znanja i tehnika. Upravo je ta međunarodna dimenzija iznimno značajna jer omogućuje hrvatskim vatrogascima da budu u tijeku s najboljim svjetskim praksama i inovacijama u vatrogastvu. Time se jača ne samo hrvatska, nego i europska otpornost na požare, osobito šumske požare koji su, zbog globalnog zatopljenja, velika prijetnja hrvatskomu i europskomu podneblju. Vatrogasna zajednica time ima dodatni alat za oblikovanje budućnosti vatrogastva u Hrvatskoj, čime zemlja postaje spremnija za suočavanje s izazovima sve češćih i jačih požara. Taj je centar na neki način simbol predanosti stalnom usavršavanju i međunarodnoj suradnji u području vatrogastva.

U narednom su razdoblju su pred vatrogastvom i brojni izazovi, potreba za daljnjim ulaganjima te proširivanjem međunarodne suradnje kako bi se holističkim pristupom, odnosno povezivanjem tehnologije, međunarodne suradnje, usavršavanja i obrazovanja, te uključenosti lokalne zajednice postavili novi standardi vatrogastva u Republici Hrvatskoj.

izv. prof. dr. sc. Željana Bašić

New opportunities for firefighting in the Republic of Croatia

In recent years, firefighting in Croatia has entered a new era characterized by technological progress and a change in strategic approaches. This transformation was part of the natural development of firefighting, but also an extremely important event, because Croatia, known for its natural beauty and cultural sights, faces a significant risk of forest fires, especially during hot and dry summers. One of the important development factors is the integration of advanced technologies, such as the use of thermal imaging cameras and unmanned aircraft systems as means of early fire detection and fire prevention, especially in hard-to-reach areas. Also, predictive modeling and data analysis can predict high-risk areas and times, which improves readiness, speeds up response time, and allocates resources more efficiently.

Cross-border cooperation programmes are also continuing and intensifying, strengthening inter-state connectivity, exchanging knowledge and experience, developing new strategies, and increasing the number of joint projects. This is also particularly important given the cross-border nature of forest fires.

In the past period, there has also been an increased focus on community participation in firefighting activities to raise awareness of fire prevention, especially in areas where human activities often cause fires. Firefighters are also involved in other ways in the work of the community, which contributes to the development of the fire service and communion with citizens.

The establishment of a study module at the University Department of Forensic Sciences of the University of Split, through which students are educated in the field of fire management and fire investigation at the undergraduate and graduate levels, increases the level of education, knowledge, skills, and competitiveness. By including a wide range of topics related to firefighting, this journal also contributed to the development of a scientific approach to firefighting, applying a transdisciplinary approach to cover various areas in which firefighting operates.

All these activities were further united by the establishment of a new regional firefighting center in Vučevica, as another significant investment in the professional development of firefighters at the Croatian and global levels. In addition to its strategic location, the center is equipped with modern training equipment and simulation technologies, which opens the possibility of training and preparing firefighters for the various challenges they face in the field. In addition, the center serves as a hub of international cooperation, that is, it provides a place for joint exercises with firefighters from other countries, encouraging the exchange of knowledge and techniques. This international dimension is extremely important, as it enables Croatian firefighters to keep abreast of the world's best practices and innovations in firefighting. This strengthens not only Croatian but also European resistance to fires, especially forest fires, which, due to global warming, are a major threat to the Croatian and European climate. The firefighting community thus has an additional tool to shape the future of firefighting in Croatia, making the country more prepared to face the challenges of more and more frequent fires. In a way, this center is a symbol of commitment to continuous training and international cooperation in the field of firefighting.

In the coming period, firefighting will be facing numerous challenges, the need for further investments and the expansion of international cooperation to set new firefighting standards in the Republic of Croatia through a holistic approach, i.e. by connecting technology, international cooperation, training, and education, as well as the involvement of the local community.

Associate Professor Željana Bašić, Ph.D.